

ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ / ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Силабус освітнього компонента
«Педагогіка в туризмі»

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A3 Початкова освіта
Освітня програма	Початкова освіта
Статус дисципліни	вибіркова
Форма навчання	денна / заочна
Курс, семестр	1 курс (2 семестр) або 2 курс (3 семестр).
Обсяг дисципліни	150 год. (60 ауд., 90 с.р.)
Семестровий контроль/контрольні заходи	залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача	Гайдамашко Ірина Аркадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон, e-mail	+380985314663, irahaid@ukr.net

Програма освітнього компонента

Туристична галузь у сучасному суспільстві перетворюється на могутній чинник розвитку не лише політики, економіки, культури, але й стає потужним засобом розвитку, виховання та формування особистості. Обумовлюється це тим, що людина у будь-якому віці здійснює подорожі, у ході яких виховуються та формуються її моральні, духовні та фізичні якості, позитивні риси характеру, естетичні смаки, збагачуються знання, розширюється кругозір та світогляд, розвивається суб'єктивна активність тощо. З огляду на це, актуальності набуває розвиток, виховання та навчання особистості засобами туризму, а також підготовка кваліфікованих фахівців у галузі туризму.

Мета курсу: формування у майбутніх студентів систематизованих знань, умінь і навичок з теорії і практики навчання, виховання й формування особистості засобами туризму в процесі здійснення туристичної діяльності.

Завданнями курсу є:

- формування у студентів уявлень про концептуальні засади та методологічні принципи педагогіки туризму;
- забезпечення взаємозв'язку теоретичного й практичного навчального матеріалу;
- формування позитивних мотивів навчально-пізнавальної діяльності, стійкого інтересу до самостійного проведення туристичних подорожей.
- розвиток навичок міжособистісної комунікації, виховної роботи у контексті гуманітарно-соціальних функцій туризму;
- ознайомлення студентів із специфікою організації та проведення туристичних подорожей та екскурсій для різних категорій клієнтів.

По завершенні вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:** теоретико-методологічні основи педагогіки туризму; види туризму та його функції; суб'єкти і об'єкти туристичної індустрії та діяльності; специфіку професійної діяльності у туристичній галузі; теоретичні основи освітнього туризму; сутність туристського виховання; особливості організації туристської роботи з дітьми дошкільного віку; сутність та зміст шкільного туризму; технологію підготовки і проведення екскурсій; особливості молодіжного туризму; психолого-педагогічні аспекти туристської діяльності; особливості використання інноваційних педагогічних технологій у туризмі.

Здобувачі освіти повинні **вміти:** розкривати особливості організації різних видів туризму; дотримуватися професійної етики туристичної діяльності; здійснювати методичну підготовку й проводити туристичні подорожі для дітей та молоді; організовувати і проводити туристичні змагання та ігри з дітьми та молоддю; організовувати роботу

шкільного туристичного гуртка; запобігати та конструктивно вирішувати конфлікти у туристичній діяльності; забезпечувати морально-психологічну атмосферу у туристичній групі; використовувати інноваційні педагогічні технології у туризмі.

Пререквізити та постреквізити дисципліни

Ефективність засвоєння освітнього компонента значно підвищиться, якщо здобувачі вищої освіти попередньо опанують матеріал таких дисциплін як вступ до спеціальності, загальна, вікова та педагогічна психологія, педагогічна творчість, етика. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні елементи, он-лайн консультування та ін.

Зміст освітнього компонента

№	Теми	Аудиторні години	Лекції	Сем.-практ.
1.	Теоретико-методологічні основи педагогіки туризму	4	2	2
2.	Класифікація туризму	4	2	2
3.	Професійна діяльність у галузі туризму	4	2	2
4.	Сутність освітнього туризму	4	2	2
5.	Теоретичні основи туристського виховання	4	2	2
6.	Використання інноваційних педагогічних технологій у туризмі	8	4	4
7.	Психолого-педагогічні аспекти туристської діяльності	8	4	4
8.	Особливості організації туристської роботи з дітьми дошкільного віку	4	2	2
9.	Шкільний туризм	6	4	2
10.	Молодіжний туризм	4	2	2
11.	Особливості організації екскурсійно-анімаційної діяльності та туризму різних категорій туристів	10	4	6

	Всього	60	30	30
--	---------------	-----------	-----------	-----------

Самостійна робота студентів

№ з/п теми	Зміст завдань	К-сть годин
1.	Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Історія розвитку туризму»	5
2.	Зобразити схематично найпопулярніші види туризму	5
3.	Підготувати повідомлення про один із суб'єктів туризму та обґрунтувати його значимість у туристичній сфері (суб'єкт туризму за вибором студента)	8
4.	Опрацювати інтернет-джерела щодо можливих варіантів освітнього туризму для молоді	7
5.	Розробити таблицю «Характеристика напрямів виховання»	5
6.	Розробити та представити захід (заняття, анімаційну програму) у сфері туризму з використанням педагогічної технології (педагогічна технологія за вибором студента).	10
7.	Охарактеризувати технології, які можна використовувати з метою подолання конфліктів у туристичній групі.	7
8.	Розробити та представити туристичний похід для дітей дошкільного віку	10
9.	Розробити та представити екскурсію для учнів підліткового віку Створити комплекс туристських ігор для учнів підліткового віку.	13
10	Створити «банк» туристських ігор для молоді. Підготувати презентацію-екскурсію у місцевість Вашого проживання (індивідуальна робота).	10
11	Створити скарбницю ігор та анімаційних заходів для різних вікових категорій туристів (дошкільний вік, молодший шкільний вік, підлітковий вік, молодь, люди похилого віку).	10
	Разом	90

Навчальні матеріали та ресурси

1. Гуменюк Г.М. Організація туристичних подорожей: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2014. 364 с.

2. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Покоłodна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. Х.: ХНАМГ, 2008. 541 с.
3. Організування туристичної діяльності / О.Є.Кузьмін, А.В.Дубодєлова, І.Я.Кулиняк, Х.Ю.Малкуш. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 352 с.
4. Педагогіка туризму. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. проф. Федорченка В. К., проф. Фоменко Н. А., доц. Скрипник М. І., доц. Цехмістрова Г.С. К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. 296 с.
5. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / За заг. ред. В. Ф. Орлова. К.: Грамота, 2006. 264 с.
6. Цуркан І. М. Організація туристських подорожей : навч.-метод. рекомендац. для студ. вищих навчальних закладів напряму підготовки 6.140103 «Туризм». Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2015. 88 с.

Додаткова

7. Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі: Навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2008. 197с.
8. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. Посібник / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
9. Гайдамашко І. Вулична соціальна робота у сфері дозвілля. Актуальні проблеми соціальної роботи: виклики сучасності: матеріали ІV міжвузівської науково-практичної (заочної) конференції (Хмельницький, 30 травня 2022 року) / Укл. І. А. Гайдамашко, Н. А. Сівак, Н. В. Казакова. Хмельницький: ФОП «О. М. Казаков», 2022. С.12-15.
10. Гайдамашко І. А. Соціальна анімація як технологія сприяння добробуту різних категорій населення. Добробут здобувачів освіти та учителів у сучасних умовах освітнього простору та соціуму: матеріали міжвузів. (заочної) наук.-практ. конф. (до 100-річчя Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії) (Хмельницький, 26 лют. 2021 р.). Хмельницький: ПП «А.В.Царук», 2021. 196 с. С.22-25
11. Гайдамашко І. А. Технології оптимізації взаємовідносин в учнівському колективі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка. Соціальна робота» / гол. ред. І. В. Козубовська. Ужгород : УНУ, 2016. Вип. 38. С. 80–84.

12. Кифяк В. Ф. Організація туризму: навч. посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2011. 344 с.
13. Кукурудза О. Мотивація туристів. Збірник тез X Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання», 25-26 квітня 2017 року. Т. : ТНТУ, 2017. Том 2. С. 79–81
14. Любіцева О.О. Методика розробки турів: навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2003. 104 с.
15. Михайліченко Г. І., Єроменко А. Ю. Організація туристичних подорожей: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг. екон. Ун-т, 2011. 392 с.
16. Пангелов, Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей. К : Академвидав, 2010. 248 с.
17. Пестушко В. Ю. Туризм. Вступ до фаху: навчальний посібник. К.: НАУ, 2015. 276 с.
18. Поляновська О. Р. Технології навчального процесу в початковій школі: навч.-метод. посіб. 2-ге вид. доп. і перероб. Хмельницький : ХмЦНП, 2014. 257 с.
19. Попов О. Підготовка соціальних педагогів до використання методу педагогіки переживань у роботі з дезадаптованими школярами. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2011. № 3. С. 106-109.
20. Наровлянський О. Д., Наровлянська М. Д., Пустовойт В. О. Шкільний туризм. К.: Шк. світ, 2009. 128 с.
21. Савельєва Г. Г. Пішохідний туризм (початковий рівень). Розробки занять з використанням інтерактивних технологій. Частина 1. Запоріжжя, КЗ «ЗОЦТКУМ» ЗОР, 2010 48 с.
22. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / [В. К. Федорченко, В.С. Пазенок, О.А. Кручек та ін.] К.: ВЦ «Академія», 2013. 368 с.
23. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні : Навч. посіб. К.: Вища шк., 2002. 195 с.
24. Folomieieva, N., Pelekh, V., Haidamashko, I., Sivak, N., & Koriakin, O. (2024). Gamification in the educational process of higher education institutions. *Amazonia Investiga*, 13(73), 331-343. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.28>
25. Shkvyr O., Haidamashko I., Tafintseva S. Developing Critical Thinking in Younger Pupils Using ICT. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2020. 11 (2). P. 230-242. URL: <https://www.lumenpublishing.com/journals/index.php/brain/article/view/2937>.
26. Shchyrbul, O., Babalich, V., Mishyn, S., Novikova, V., Zinchenko, L., Haidamashko, I., & Kuchai, O. (2022). Conceptual Approaches to Training Specialists Using Multimedia Technologies. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(9), 123-130. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.19>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: zakon.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України : <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.
3. Офіційний сайт Міністерства культури, молоді та спорту України: <http://mkms.gov.ua/>
4. Спільнота активних освітян: vseosvita.ua
5. Підручники з туризму та педагогіки туризму: <https://tourlib.net>
6. Сайт Федерації Спортивного Туризму України: <https://www.fstu.com.ua>
7. Сайт медіа-проєкту Ukraïner (Туризм в Україні): <https://ukraïner.net/>
8. 50 лучших сайтов для путешественников: <https://tripsecrets.ru/50-luchshih-onlajn-servisov-dlya-puteshestvennikov>

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне опитування на семінарсько-практичних заняттях;
- 2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) виконання індивідуальних завдань.

Формами поточного контролю самостійного опрацювання теоретичного матеріалу за конспектами, дидактичними текстами, навчальною літературою та іншими інформаційними джерелами є: реферати, доповіді, творчі завдання; тести та запитання для самоконтролю.

Підсумковий семестровий контроль у формі диференційованого заліку.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг здобувачів вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за всі теми.

Розподіл балів, які отримує студент

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2				Змістовий модуль №3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
5	5	5	7	7	10	7	10	13	15	16	

T1, T2 ... T11 – теми змістового модуля.

№	Теми	Усне опитування	Самостійна робота	Всього
1.	Теоретико-методологічні основи педагогіки туризму	3	2	5
2.	Класифікація туризму	3	2	5
3.	Професійна діяльність у галузі туризму	3	2	5
4.	Сутність освітнього туризму	5	2	7
5.	Теоретичні основи туристського виховання	5	2	7
6.	Використання інноваційних педагогічних технологій у туризмі	6	4	10
7.	Психолого-педагогічні аспекти туристської діяльності	5	2	7
8.	Особливості організації туристської роботи з дітьми дошкільного віку	6	4	10
9.	Шкільний туризм	8	5	13
10	Молодіжний туризм	10	5	15

11	Особливості організації екскурсійно-анімаційної діяльності та туризму різних категорій туристів	11	5	16
	Разом	65	35	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Додаткова інформація з дисципліни

Силабус:

Складено кандидатом педагогічних наук, доцентом Гайдамашко Іриною Аркадіївною

Ухвалено кафедрою педагогіки (протокол №1 від 26.08.2025р.)

Погоджено науково-методичною радою ХГПА (протокол №1 від 27.08.2025р.).